

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ

MECMUASI

Yıl: 2 - Sayı: 19-20

Temmuz - Ağustos 1958

BURHAN HOCAMIZ

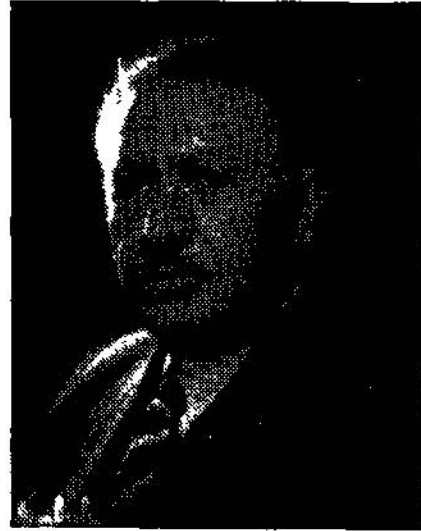
Tevazu, temiz kalblilik, herkese iyilik etmek gibi insanlığın ne kadar iyi ve üstün vasıfları varsa, bunların hepsini birden nefsinde cem etmiş olarak tanıyabildiğim pek az insanlardan birisi de Burhan Hocamız idi. O'nu tamamüe anlayabilmek için, o zamanlar Yüksek Mühendis Mektebi demlen Teknik Üniversitenin 6 sene süren tahsil devresinin kâfi gelmediğini, seneler geçtikçe daha iyi anlamaktayım. Hayatta, profesörlük olmasa bile, bir çok büyük mevkileri işgal eden küçük insanları tanıdıkça ve bunlarla Hocay\ mukayese etme fırsatını elde ettikçe, O'nun her geçen gün biraz daha yükseldiğini his etmenin engin zevkini tatmak, galiba Hocayı anlayanların en büyük mükâfatı olmaktadır.

Dünyada pek âz fâni, kendini tanıyanların nazar ve kalblerinde; karşılaşılan hâdiseler, vakialar ve bmbir çeşit gaileler tesirile, gün geçtikçe kıymetini yükseltecek, kendisine karşı duyulan hürmet, muhabbet ve hayranlık hislerini derinleştirecek tesir ve kıymete, zan etmem ki Burhan Hoca kadar sahip olabilsin.

Biz talebeleri O'ndan neler öğrendiğimizi düşündüğümüz zaman, münferit olarak belki hiçbir şeyi hatırlayamıyoruz. Çünkü mübarek Hocamız hepimize müşfik bir baba, munis bir arkadaş ve hayatta daima kendisine dayanabileceğimiz sağ'am bir mesnet olarak kendine has samimi etvarile bizlere:

«Evlatlarım ben Pariste elektrik mühendisliği tahsilimi yaparken ceryanı mütenavip, o zamanki kitapların sonunda bir iki sahifelik apandis halinde idi. Olsebepten mütenavip ceryan hakkında sizlere verecek pek bilgim yoktur. Amma bunları da size en iyi öğretecek hocaları lâboratuvarları ve her türlü kitap ve risa'eleri temin ederim...» diye başladığı samimi ve mütevazi konuşmalarında, Ceryanı mütenavibin 4 tel ile ceryanı müte-

Kemal TAN
Y. Müh. - San. Vek.

(1886-1953)

madinin ise iki tel ile naklinin mümkün bulunduğunu, Ceryanı mütenavip ile kudret naklinde relf ve kapasite gibi bıntır türlü dertlerin bulunmasına mukabil ceryanı mütemadide bunların bulunmadığını velhasıl Hocanın Cpyanı mütemadî dediği sürel akımın lehinde olan taraflarını tebarüz ettirerek alternatif akımdan bu kadarlık olsun hıncını almak cihetine gitmeyi de ihmal etmezdi.

S>rel akımın çok iyi bildiği k&nunlan ite bize bütün alternatif akım hâdiselerini, bilhassa yi ksek riyaziyenin elektriğe tatbikinde pek tabiî bir hâdisi imiş hattâ yazı yazı^ormuş gibi hareket ederek en muğlak denklemleri çözmesi ve sürel akım makinele-ri ile, kendisinin çok sevdiği bir deyimle.

mezür elektrik hakkında bizlere verdiği hiçte azımsanmıyacak bilgiler bir tarafa bırakılırsa, bunlardan çok daha mühim ve belkide hiçbir Üniversitede öğretilmeyen ve Burhan Hocamızın şahsı ile kaim bulunan bir çok şeyler öğretmiştir.

O, bizlere insan olmayı, nefse itimadı, fazileti, memleket sevgisini, mütevazı ve feragatkâr olmayı ve fakat asla köleliği kabul etmemeyi, mükemmel bir mürebbi, emsalsiz bir pedagog olarak öğretmesini bilmiştir. Her birimiz kabiliyetimiz nisbetinde insanlığın bu iyi hasletlerinden neler elde edebilmiş isek bunun büyük payını Hocamıza borçluyuz.

O'ndan hiç korkmaz her derdiğimizi kolayca açabilirdik. Kendisini müşfik bir baba gibi sever, sayar, itaat ederdik. Cüssesi ile münasebeti bulunmayan hassas ve rakık kalbinin kırılmasından en çok korkardık. Bir çok hocalanın için his ettiğim halde, bütün Mühendis Mektebi hayatımda, yalnız bir bayram günü Burhan Hocamın Boğaz içindeki evine giderek onun mübarek ellerinden öpmeye cesaret edebildim dersem, O'nun bizlere ne kadar yakın bulunduğunu daha müshahas ifade etmiş olurum.

Kendine has yumuşak ve birazda gevrek sesiyle, yine kendisine has bir tabiri olan «Üğlum i...» diye söze başlar ve meselâ elektrik mühendisliğini «bu meslek ne oldurur ve nede oldurur.» diye verdiği nasihatlarla bizleri hayatta çok ilen şeyleri beklememeye ve karşılaşacağımız hayatın, kendisince malum olan, binbir cilvelerinden bedbinliğe düşmememize elinden geldiği kadar gayret ederdi.

Hayvanlardan en çok sevdiği at olduğundan adeta elektrik ölçüsünün kilovat yerine beygir olmadığına esef ederdi Bütün misallerini de ne yapar ne eder at üzerine verirdi. Meselâ türbinle atın münasebetini düşünmek kolay olmamakla beraber Hoca bir çok cahil ustaların türbin regülatörlerini gevmediklerini, illada el ile idare etmek merakında bulduklarını ve bu suretle fenni reglaj yeri-

ne kendi gönüllerine göre reglaj yapmayı tercih ederek türbin regülatörünü tahrik eden kayışı attıklarını ve binnetice türbinin ambalmanına sebep olduklarını söyler «e bunun «tıpkı atın yularını başına atmaktan ye onun önüne geleni tekmeleyerek koşmaya başlamasından farkı yoktur,» diye izah ederdi. Elektriğin hayvanların ölümüne daha kolay sebep olduğunu söylerken, daha aşağı gerilimde ölen hayvanları söylemez «meselâ at 30 volt da ölür.» dediğini Hocayı tanıyan bir çok arkadaşlarımız bilirler.

Kendisi devrinin biricik elektrik mühendisi bulunması ve DoLmabağçe sarayına bile bir hayli hâdiseli olarak daimî ceryanla ilk defa elektrik verme işini bile bizzat yapmış olması itibarıyla, o devirdeki her elektrik kaza, arıza ve hâdiselerine, ya ehli vakuf, müdakkik veya mütehassis sıfatlarıyla vakıf olmuş bulunması, ona bitmez tükenmez hoş ve nahoş elektrik hâdiselerinin misallerini kazandırmıştı. Bunları yerleri geldikçe tatlı, tatlı anlatır ve ibret almamızı temine çalışırdı.

Teknik Üniversite Burhan Hocanın ölümü ile, memleketimizin elektrik tarihini ve insanlık idealinin emsalsiz mütevazı ve müşfik sımasını gaybetmekle telâfisi imkânsız bir üzüntü duyduğu gibi, O'nun biz talebeleri kalblerimizden birer parçanın kopararak toprağa verilmesi gibi bir boşluğu daima acı acı his edeceğiz.

Tanrıdan rahmet dilediğimiz ve O'nun ifstun insanlık vasıflarını, ruhlarımızı aydın tutucuk bir meş'ale pılı daima yad ederek ruhunu şad etmek islediğimiz, Burhan Hocamızı bir kerre daha hatırlamak ve anmak için kaleme elman şu bir kaç satır yazının, O'nun pek az da olsa anlatılmasına kifayet etmeyeceğim biliyorum. Ancak bu aczimi, Hocayı sevfınlerin tevazüanna sığınarak itiraf ederken, hepimizle beraber olan merhumun ruhu şad olması için O'na lâyük insanlar olmağa çalışmamızı teklif ediyorum.

TÜRK ELEKTRİKÇİLİĞİNİN KURUCUSU:

Ord. Prof. Burhaneddin Sezerar

İstanbul Teknik Üniversitenin «Elektrikçi Burhan hocası» rahmetli Ord. Prof. Burhaneddin Sezerar 1886 yılında İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Terekki mektebinden aliyül derecesinde ve Galatasaray Sultanisinden üçüncü dereceden şahadetname almıştır.

Yüksek tahsilini Fransa'da yapmıştır. Entegral ve diferansiyel hesap Mekanik ile Genel Fizik sertifikalarını kazanmakla 1911 senesinde Paris Üniversitesinden lisansiyeye unvanını almağa muvaffak olmuştur. Ayrıca, meşhur Prof. P. Janet'nin Müdürü bulundu-